

Prof. RNDr. Petr Štěpnička, Ph.D. DSc.
Katedra anorganické chemie
Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy
Hlavova 2030, 128 40 Praha
E-mail: stepnic@natur.cuni.cz
Fax: +420 221 951 253

Praha, 29. května 2023

Posudek oponenta na diplomovou práci Bc. Petra Leinwebera

Diplomová práce Bc. Petra Leinwebera „Sloučeniny 14. skupiny periodického systému obsahující velmi objemné amidy“ popisuje přípravu tří bis(amino)silanů reakcemi dichlorosilanů s amidem získanými *in situ* z objemného aminu a butyllithia. Získané bis(amino)silany byly posléze opět deprotonovány a dále reagovány s chloridem cínatým, což vedlo k novým amidostannylenům. Reakce bis(amino)silanů s butyl- a methyllithiem pak poskytla adukty bis(amidů) vznikajících deprotonací s další molekulou organolithné sloučeniny, tedy formálně látky, které obsahují tři atomy lithia na molekulu výchozího silanu. Připravené látky byly charakterizovány pomocí NMR spektroskopie a pro většinu z nich byla také určena jejich krystalová struktura. Charakterizační data některých látek jsou (prozatím) neúplná, což odráží jejich vysokou reaktivitu a potíže s jejich čištěním a izolací. Ze stejného důvodu nejsou pro některé látky uvedeny výtěžky. Téma práce je bezesporu nové a inovativní, zasazené do kontextu současného stavu poznání, které je adekvátně prezentováno v úvodní části práce. Získané výsledky jistě v budoucnu poslouží jako základ velmi kvalitní publikace.

Po formální stránce považuji práci za méně zdařilou. Jako negativum lze zmínit neúplné věty a časté chyby v textu práce (např. str. 12, ř. 2 – pravděpodobně $N[SiMe_2t-Bu]_2^-$; str. 18: „Při přípravě těžších alkalických kovů“; str. 26: „Touto reakcí ...“; str. 30: uváděné „zkrácení vazby Ge-H“ nemá smysl, protože se tato vazba v diskutovaných sloučeninách nevyskytuje; str. 67: „Deprotonace připravených bis(amino)silylů“ – správně silanů aj.), nevhodné rozlišování substituentů pomocí dolních indexů, chybné odkazy na obrázky, chybějící data v tabulkách rentgenostrukturních dat (rozměry krystalů), nejasný či zavádějící popis struktur některých látek (např. strana 21) apod. V textu chybějí některé literární odkazy (např. odkaz na PCM, program SambVca, nebo i odkaz na přípravu výchozího derivátu anilinu). Neúplný a chybný je také seznam zkratk (HMDS = bis(trimethylsilyl)amin nebo hexamethyldisilazan; nikoli však „amid“). Kromě toho se v části popisující experimenty diplomant nevyhnul laboratorní hantýrce.

K práci mám následující dotazy:

- 1) Jak byly odměřovány kapalné výchozí látky a roztoky. V práci je uváděna přesnost na 1/100 a 1/1000 mL?
- 2) V práci by bylo vhodné odlišovat nesolvatované sloučeniny a krystalické solváty, které byly použity pro stanovení struktur. Látka **X** a **X**·C₆H₆ jsou jednoduše jiné sloučeniny. Parametry upřesnění struktury některých látek ukazují na možné problémy (např. $R = 24.9$ pro látku **II**). Prosím v této věci o vysvětlení.
- 3) Prosím uchazeče, aby v rámci obhajoby podrobněji popsal vazebné poměry v látce **VIB**, která vzniká termickým rozkladem aduktu **VIA**, a pravděpodobný mechanismus této transformace. V práci je prezentován jen špatně čitelný modelový mechanismu vzniku látky **VIB** z butyllithia a bis(amino)silanu. Byla pomocí teoretických výpočtů studována také přeměna **VIA** na **VIB**?

Závěrem opakuji, že diplomovou práci Bc. Leinwebera považuji za vědecky zdařilou i když celkový dojem z ní poněkud kazí řada chyb a formálních nedostatků. Jelikož první aspekt v mých očích převažuje, navrhuji, aby byla práce přijata k obhajobě a hodnocena stupněm B.

